

Bioveiligheid op het rundveebedrijf

Onder bioveiligheid verstaan we het geheel van maatregelen om het risico op insleep en versleep van ziekteverwekkers op het bedrijf te voorkomen of te minimaliseren. Om die hoge status van veiligheid te bereiken, moet ieder bedrijf een bedrijfsspecifiek sanitair beleid voeren. – LUC VAN DIJCK –

• rundvee

Bedrijven hebben zich gemoderniseerd en gespecialiseerd. De bedrijfsgrootte is sterk gestegen. Dat heeft als gevolg dat er andere sanitaire maatregelen nodig zijn. Voor een deel komt de noodzaak van een goed sanitair beleid ook uit de veranderende samenleving. “De landbouw en de samenleving zijn constant in beweging”, zegt *Koen De Bleecker*, diensthoofd herkauwers bij DGZ. “De samenleving heeft meer aandacht voor dierenwelzijn en dierziekten die bedreigend zijn voor de mens. De consument wordt mondiger en de media gooien zich op alles wat van ver of van dichtbij te maken heeft met voedselveiligheid, voedselschandalen, dioxine en andere hormonenproblematieken.

Wat er in de wereld gebeurt, heeft niet alleen een invloed op de wereldeconomie maar beïnvloedt ook de veehouderij bij ons. De landbouw wordt meer en meer gedirigeerd door Europese regelgeving. De veevoerders komen uit de 4 windstreken en we moeten ons schikken naar gezondheidseisen van derde landen. Dat alles verhoogt de concurrentiële druk. Tenslotte spelen de klimaatveranderingen een rol. Zij maken in bepaalde streken de veeteelt onmogelijk. Zij creëren overlevingskansen voor nieuwe exotische ziekten. En zij noodzaken nieuwe belastende maatregelen om de uitstoot van broeikasgassen tegen te gaan. Het is de overheid die dit alles moet bewaken.”

Insleep en versleep

Het sanitair beleid is gericht op de verbetering van de diergezondheid. We willen zo weinig mogelijk ziekten op het bedrijf

binnenbrengen (insleep) en we willen de ziekte die op het bedrijf aanwezig is zo weinig mogelijk laten overgaan naar de andere dieren (versleep). Gezonde dieren scoren goed inzake dierenwelzijn en zijn een garantie voor gezond en veilig voedsel. Voor de veehouder brengen gezonde dieren meer op. Als de sanitaire toestand in orde is, dan zijn de resultaten beter. Het tegendeel kost veel geld. De productie daalt en gebeurt minder efficiënt. De behandelingskosten stijgen en meer dieren sterven of verlaten het bedrijf voortijdig.

Dier, milieu en infectiedruk

Een sanitair beleid in de praktijk vraagt een totaalaanpak en maatregelen op verscheidene niveau's, want een ziekte komt niet alleen van een virus, bacterie of parasiet. Het is een samenspel van factoren dat uitmaakt of een dier ziek wordt of niet. In het multifactorieel model spelen 3 elementen mee: dier, milieu en infectiedruk. Het ene rund is het andere niet. Er is een verschil in ras en genetica, in weerstand, in immuniteit. Geen 2 stallen zijn gelijk op het vlak van klimaat en ventilatie, bezettingsdichtheid, hygiëne, aanwezigheid van stof en vocht, ... De infectiedruk bepaalt hoe zwaar de aanval is die op het dier wordt ingezet.

Insleep en versleep van ziektes voorkomen, zijn de 2 hoofddoelen. Dit geldt voor alle diergroepen: kalveren, jongvee en volwassen dieren, in de weide of op stal. We denken aan dierenziekten veroorzaakt door virussen zoals IBR, BVD, BRSV, rota en corona of aan bacteriën zoals *E. coli*, salmonella, mycoplasma, coxiella

en mycobacterium. Parasieten zijn verantwoordelijk voor ziekten zoals leverbot, neospora, cryptosporidium en coccidia.

Insleep: direct en indirect

Ziekten komen het bedrijf binnen, direct en indirect. Bovenaan de risicoschaal staan de aankoop van levende dieren en de insleep via personen. De kans dat een bepaalde ziekte binnenkomt, is in principe klein. Maar veel contacten verhogen het risico en zo wordt een kleine kans toch een reëel gevaar.

Via de aankoop van dieren komen ziekten direct mee van het bedrijf van herkomst. Dieren in de weide kunnen mekaar besmetten via contacten over de draad. Op veilingen en manifestaties komen de dieren ook in rechtstreeks contact. Runderen die samen met schapen en geiten in de stal zitten, kunnen van die dieren ziekten overnemen.

Ziektekiemen worden ook indirect overgedragen door personen, ongedierte en huisdieren en via mest. Daarom zijn mestanalyses aanbevolen en moeten ongedierte en huisdieren geweerd worden. Overdracht door personen die op het bedrijf komen is een permanent gevaar. Wie weet wat de dierenarts, de veehandelaar, de inseminator, de klauwbekapper, de melkcontroleur, de loonwerker of de buurman niet allemaal binnenbrengen?

Koen De Bleecker: "Wat er in de wereld gebeurt, heeft niet alleen een invloed op de wereldeconomie maar beïnvloedt ook de veehouderij bij ons."

Quarantaine

Insleep helemaal voorkomen, is alleen in theorie mogelijk. In de praktijk kan een bedrijf niet zonder weidebeloop en de aankoop van dieren. Toch loont het de moeite de basisregels in acht te nemen om insleep te vermijden. Koop liefst alleen dieren bij een en hetzelfde bedrijf en eis de nodige gezondheidscertificaten voor BVD, IBR, para-tbc, neopora, ... Werk met een erkende transporteur die de hygiëneregels naleeft en houd in het oog dat de dieren rechtstreeks van het bedrijf van herkomst naar jouw bedrijf vervoerd worden en dat er geen contact is met ander vee in de veewagen. Houd dieren enige tijd in quarantaine tot de resultaten van de bloedanalyses bekend zijn. Het aankooponderzoek voor tuberculose is nog altijd verplicht. Tests op de hoger genoemde ziekten zijn aangeraden. Zet de aangekochte dieren pas bij de rest als de resultaten gunstig zijn en na de nodige vaccinaties.

Indirecte insleep voorkomen

Neem als veehouder een aantal maatregelen om insleep te voorkomen. Voer geen mest aan van buiten het bedrijf en gebruik enkel leidingwater of gecontroleerd bronwater. Gebruik alleen

goed gereinigd materiaal van derden en houd het vuile werk en het propere werk uiteen. Bestrijd ongedierte en hou huisdieren uit de stal. En last but not least, eigen bedrijfskledij met een overall en laarzen voor de bezoekers kan veel onheil voorkomen.

Nieuw aankoopprotocol januari 2011

In 1 serumstaal kunnen 4 relevante ziekten opgespoord worden in het kader van het aankoopprotocol. BVD en para-tbc zijn al koopvernietigend. Neospora is een belangrijke abortusverwekker en zal wellicht in het begin van dit jaar ook koopvernietigend worden. Het aankoopprotocol zal voor IBR een prima ondersteuning zijn bij het verplichte IBR-berijdingsprogramma. Op de kostprijs van deze 4 tests (25,6 euro) komt het Sanitair Fonds voor ongeveer de helft tussen. Dat moet de veehouder aanmoedigen om een sanitair beleid te voeren. De effectieve kost voor de 4 tests bedraagt 13,6 euro, btw inbegrepen. Daar komen nog de kosten van de dierenarts bij.

Versleep van infecties

Je kan goede maatregelen nemen om versleep te voorkomen. Quarantaine bij aankoop is er daar een van. Hou de kalveren en het jongvee gescheiden van de volwassen dieren. Want volwassen dieren zijn drager van allerlei kiemen waar ze zelf niet ziek van worden, maar de jonge dieren die nog niet genoeg immuniteit opgebouwd hebben wel. Ga om dezelfde reden bij de verzorging van jong naar oud en van gezond naar ziek. Wees er snel bij om via gerichte bloedanalyses of andere analyses een diagnose te stellen om even snel preventieve maatregelen voor de andere dieren te kunnen nemen. ■

KOLORIS

NIEUW

- ✓ Het enige nieuwe ras toegelaten op de Belgische Rassenlijst korrelmaïs in 2011
- ✓ Lage droogkosten - hoge opbrengst

TIBERIO

- ✓ Vroegrijpe dubbeldoelmaïs
- ✓ Vaste waarde in de korrelmaïs

Multimaïs GLUCO

NIEUW

- ✓ Nieuw concept - 3 toppers gemengd
- ✓ Beste garantie voor een goede kolfvulling
- ✓ Geschikt voor droge korrelmaïs en CCM

Verkrijgbaar bij uw
Verla-Seeds / QUARTES contact.
Info: T 09 374 11 40

VerlaSeeds